

Søndag d. 18. maj 2025 i Silkeborg Baptistkirke

Prædiken af Søren P. Grarup

Indgangslæsning: Ezekiels Bog kap. 36 v. 26-28

Epistellæsning: Jakobs Brev kap. 1 v. 17-22

Prædikentekst: Johannesevangeliet kap. 15 v. 5-15

Nu har vi læst dagens evangelietekst efter tekstrækken.

Min prædikentekst er i virkeligheden meget kortere. Så kort, den overhovedet kan blive - for den består af det mindste ord, der findes på dansk : Ordet "i".

Det ord kan der jo i sig selv ikke siges så meget om, så vi begynder et helt andet sted.

For 30 år siden var min yngste søn, Silas, 4 år. En forårs-eftermiddag var han og jeg på vej hjem fra børnehaven på cykel. Jeg fik lov at sidde foran og træde pedalerne.

Vi kørte og talte blomster - eller farver - hvor mange forskellige farver blomster, der var kommet frem i haverne, vi kørte forbi.

Silas blev meget ivrig med det, men så blev der helt stille omme på bagagebæreren et stykke tid. Så kom det meget eftertænksomt: "Far - det er Guds rige, der kommer frem overalt."

Det sker tit, at børn ser tingene i et klarere lys, end vi voksne.

Iflg. Bibelens skabelsesberetning fik vi til opgave at herske over skabningen.

Så det gør vi - vi tæmmer og tøjler og styrer. Langt fra altid for at tage vare på skabningen og på livet. Langt fra altid for at udvikle og skabe med sammen med Gud - men meget ofte for at få magt - eller holde på magt. Vi vil så gerne have styr på alting. Vi tæmmer alt, hvad vi får med at gøre.

Og til sidst tror vi, at alt, hvad vi ser og rører ved, er vort rige, og vi ser ikke, at det er Guds rige, og at Guds rige "kommer frem overalt."

Vi tæmmer.

Først var det dyrene vi fik tæmmet - hund, okse, hest o.s.v.

Og planter, som blev forædlet og dyrket, så de opfører sig, som vi vil have det. Og de, der ikke vil lade sig tæmme, kalder vi ukrudt.

En smuk og livsbekræftende blomst som Taraxacum, kaldes Fandens Mælkebøtte.

Vi går endnu videre og tæmmer gener.

Vi tæmmer vore børn, så de kan sidde stille og absorbere så megen lærdom som muligt med et minimum af fantasi.

Og vi tæmmer hinanden og os selv.

Enhver bevægelse, strømning blandt mennesker, skal ikke være ret gammel, før nogle tager fat på den og prøver at tæmme den i systemer - så man kan tjene penge på den, eller gøre den til et politisk parti - eller til en religiøs gruppering med ganske bestemte kendemærker.

Også den bevægelse, der hedder Herrens kirke, prøver vi jo hele tiden at tæmme. Tænk på alle de urokkelige kirkesystemer og organisationer, der er opbygget i tidens løb -- eller de traditioner og vaner, der opstår, og før man ser sig om, er blevet omtrent lige så hellige som Bibelen, for så har vi styr på tingene. Jo - også kirken prøver vi at tæmme.

Det lykkes bare aldrig helt, for i den bevægelse - ligesom i naturens bevægelse -- findes en joker, som vi aldrig får tæmmet: Guds Ånd -- Gud selv - Jesus Kristus.

Hvor han er på færde i sin skabning, lykkes det os aldrig helt at tæmme skabningen. For han kan ikke tæmmes.

Måske skulle vi give Taraxacum navneforandring til Vorherres Mælkebøtte.

En gang lykkedes det at tæmme ham, tæmme Gud - mente man helt bestemt - da Jesus lå død og kold i en grav med en tung sten for indgangen.

Det er vor ultimative tæmning. Og når vi vil herske over og tæmme skabningen uden at give plads for det liv, som Gud alene kan skabe, så bliver det til død.

Da jeg for mange år siden havde hjemmeservicefirma og lavede havearbejde for folk, havde jeg en kunde, som ringede efter mig et par gange om året, for at jeg skulle hjælpe ham med det, han ellers selv havde gjort i 30 år. Jeg havde det faktisk rigtig skidt med den opgave, for i 30 år havde han tæmmet sin have - intet var overladt til tilfældigheder - alle blade og grannåle og afklippet græs blev omhyggeligt revet af hvert år, så det ikke kom til at ligge og flyde tilfældige steder. Og fordi en kompostbunke ikke ligefrem pynter, blev det hele proppet i sorte sække og hørt på lossepladsen - med det resultat at muldlaget over den massive lergrund i den have kun var ca. 2 cm tykt, og intet rigtig ville gro mere -- ikke engang kvikgræsset eller Vorherres mælkebøtter ville trives - selv store gamle træer stod og hostede efter noget at leve af.

Hver gang jeg var i den have holdt jeg godt udkig for om muligt at møde regnormen. For der var aldrig mere end én.

Han havde fuld kontrol over det stykke jord - men han så ikke meget til Guds rige, som ellers kommer frem overalt hvert forår. Der var mere død end liv i den have.

Jo - de fik tæmmet Jesus, Guds søn - ved at dræbe ham på et kors.

Men Jesus stod op og gik ud af graven.

Gud kan ikke tæmmes.

Kort før det skete, gav Jesus sine disciple sit testamente, kunne vi kalde det - i en lang samtale den sidste aften, de var sammen. Det er her, Jesus sagde de ord, vi læste i evangelieteksten, for at de engang skulle begribe, hvad det skulle til for, at han skulle dø og opstå:

At han ved at sone al synd skulle bane vej – ja selv være vejen, sandheden og livet - så vi kan komme til vor himmelske Far - til Gud - og hans Ånd have frit løb til os og skabe nyt liv.

Så Guds rige kan "komme frem overalt" - ikke blot i forårets eksplosion af liv, men i os mennesker - i vort liv og i vort fællesskab - i vor verden.

Når vi læser i NT om den første menighed - den bevægelse, Gud satte i værk ved at sende sin Ånd over mennesker, så genkender vi i den historie både Jesu opstandelse - påskemorgens livskraft - og forårets mylder af liv, som kæmper mod vinterens jerngreb og vinder – vi genkender Guds rige.

Hvordan gik det til? Hvordan fandt de vej gennem alle forhindringerne?

Og så er det, vi kommer til prædikenteksten - ordet "i", som satte alle disse tanker i sving i mit sind.

"Men når han kommer, sandhedens ånd, skal han vejlede jer i hele sandheden." (Joh 16,13)

Jeg snublede over det lille ord, fordi den gamle oversættelse, som jeg lige på det her sted kan udenad, sagde "til" - "han skal vejlede jer til hele sandheden."

Det er en rettelse man har foretaget efter at have gransket håndskrifter og fundet ud af, at ordet "i" er bedre bevidnet end ordet "til".

Det er en ganske lille sproglige forskel, som mange vil sige er ligegyldig, men som alligevel gør en kolossal forskel for vort liv.

Hvis der skal stå "*til* hele sandheden", så har vi her et oplæg til, at vi kan nå frem til hele sandheden og således få styr på alt, tæmning, stagnation - død.

For når man mener at være nået til hele sandheden, hvad skal man så mere, andet end at holde øje med, at ingen piller ved den sandhed, og at så mange som muligt retter sig efter den. Det er magt – ufrihed – det er død.

Det er dér, man befinder sig, når kirken bliver et system af uforanderlig lære, institution, magt - eller når uskrevne traditioner og vaner, ureflekteret overtagelse af det, man arver fra dagen i går, bliver autoritativt, eller ligefrem helligt.

Eller det er dér man befinder sig, når subjektive religiøse oplevelser eller smarte modeparoler, fremstilles som uimodsigelig åbenbaring, så andres erfaring før og nu ikke har betydning.

Sådan tæmmer vi på mange måder Herrens Kirke. Men netop fordi den er Herrens, lykkes det aldrig helt. For han kan ikke tæmmes.

Når der er luget, og revet, og rensed og trimmet og tæmnet så grundigt, at livet ikke længere vil trives, så er der lykkeligvis altid nogle, Gud giver øje for Vorherres Mælkebøtter på marken udenfor.

Og de flygter derud, og opdager at sandheden er meget større, end noget, man kan komme til, så man har styr på den.

Det var sådan kirken blev til midt i det jødiske lovsystem.

Det var sådan det skete, hver gang den stivnede kirke blev udsat for en reformation.

Det var sådan vort eget kirkesamfund blev til.

Det er det, der sker på mange måder i dag i vort kirkesamfund, hvor spændvidden er blevet så stor, at gamle rammer og former og tankegange må falde, så det ofte kan synes meget vanskeligt at finde vej i fællesskab ud i Guds frodige landskab.

Men derude kan Helligånden vejlede i hele sandheden, vise vej i Guds store frodige have, hvor vi aldrig bliver færdige med at undre os over livets mangfoldighed.

Aldrig - i hvert fald ikke før vi får indhegnet et stykke af Guds frodige have, får luget og revet og rensed og trimmet og tæmnet.

Vi har i de senere år oplevet brydninger og opbrud i BaptistKirken - som man også har det i adskillige andre kirkesamfund.

Det har mange steder bevirket ikke ringe frustration - enten over at alt ikke er ved det gamle, eller over, at nogle ikke kan kapere det nye.

Det hænder også, at nogle åndeligt talt falder og slår sig, fordi jorden var knoldet og ujævn dér, hvor man forventede en omhyggeligt revet havegang.

Et opbrud kan være smerteligt. Og sådan oplever nogle opbruddet i kirken, og i den enkelte menighed.

Men vi skal bede om, at vi ikke finder alt for færdige svar, så vi også tæmmer fremtiden, inden Gud giver os den.

Vi skal takke Gud også for de frustrerende, smertelige opbrud - også selv om ikke ethvert opbrud pr. definition er provokeret af Guds Ånd.

For ethvert opbrud giver Guds Ånd en chance for at vejlede os i hele sandheden. Det kan han jo ikke, hvis vi selv mener, vi er allerede kommet *til* hele sandheden.

Og så til sidst - undertiden oplever vi - sådan på det helt personlige plan, at livet brydes op og måske vendes op og ned - på mange forskellige måder.

Sådan et opbrud kommer næsten altid uønsket. For også i vort personlige liv vil vi jo helst have alt på plads - tæmnet.

Opbruddet kan gøre ondt - fysisk, psykisk, socialt, åndeligt. Men prøv alligevel at sige Gud tak for opbruddet. For også dér i dit personlige liv kan det blive en chance for Guds Ånd til at føre dig ud - vejlede dig ud, hvor du ser, at Guds rige blomstrer også i dit liv.

Og hvis du nu sidder og bliver småmisundelig på dem, der får sådan en chance - fordi dit eget liv blev en alt for veltæmmet have, og du kan ikke engang huske, hvor havelågen er - så bed Gud om ved sin Ånd at skubbe til dig, tage fat i dig, råbe dig op til opbrud - for livet er ikke at rive den samme havegang for tusinde gang, men livet er at vandre, vejledt af sandhedens Ånd i hele sandheden - ud, hvor Guds rige blomstrer.

Sandhedens Ånd skal vejlede jer i hele sandheden.

Amen.